

Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd dydd Gwener, 5 Gorffennaf, 2013

- YN BRESENNOL:** Cyngorydd G.O.Jones (Cyngor Sir Ynys Môn) (Cadeirydd)
- Cyngor Gwynedd**
- Cyngorwyr Beth Lawton, Gareth Thomas, Eirwyn Williams
- Cyngor Sir Ynys Môn**
- Cyngorwyr Jeffrey M.Evans, T LI Hughes, D R Hughes, R LI Jones, R.Meirion Jones a Llinos Medi Huws
- Cyngorydd Ieuan Williams (Deilydd Portffolio Addysg Cyngor Sir Ynys Môn) (Aelod Di-Bleidlais)
- Yr Eglwys**
- Mr Rheinallt Thomas (Eglwysi Rhyddion)
- WRTH LAW:** Mr Gareth Payne, Prif Seicolegydd Addysgol
Mr Dewi Jones (Pennaeth Addysg Cyngor Gwynedd)
Dr. Gwynne Jones (Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn)
Mr Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd) (ar gyfer eitem 6)
Mr William E.Jones (Uwch Reolwr Cyllid Cyngor Gwynedd) (ar gyfer eitem 6)
Mrs Kathy Bell (Uwch Gyfrifydd Addysg Cyngor Gwynedd)
Ann Holmes (Swyddog Pwyllgor)
- YMDDIHEURIADAU:** Cyngorwyr Annwen Hughes, Elin Walker Jones, Caerwyn Roberts (Is-Gadeirydd), Mrs Mair Read (Swyddog Addysg AAA Ynys Môn), Mrs Delyth Molyneux (Rheolwr Ysgolion a Chynhwysiad Cyngor Gwynedd) Mr Gwilym Elis Jones (Prif Weithredwr Cwmni Cynnal)

---

1 CADEIRYDD

Nodwyd bod y Cadeirydd hyd at Fai 2013 wedi cael ei ethol am gyfnod o ddwy flynedd [yn unol â chyfansoddiad y Cyd-Bwyllgor] o blith cynrychiolwyr etholedig Cyngor Sir Ynys Môn ar y Cyd-Bwyllgor. Etholwyd yr Is-Gadeirydd ar yr un pryd o blith cynrychiolwyr etholedig Cyngor Gwynedd ar y Cyd-Bwyllgor. Dywed y Cyfansoddiad y penodir aelod o un awdurdod yn Gadeirydd ac aelod o'r awdurdod arall yn Is-Gadeirydd ac i'r gwrthwyneb y tymor canlynol.

Etholwyd y Cyngorydd Gwilym O.Jones o Gyngor Sir Ynys Môn yn Gadeirydd y Cyd-Bwyllgor am y flwyddyn i ddod.

Diolchodd y Cyngorydd Jones i'w gyd-aelodau am eu hymddiriedaeth ynddo ac estynnodd groeso cynnes i bawb oedd yn bresennol yn aelodau ac yn swyddogion. Diolchodd i'w ragflaenydd yn y Gadair, y cyn Gyngorydd Dylan R.Jones o Gyngor Sir Ynys Môn am ei wasanaeth fel Cadeirydd yn ystod y cyfnod y bu'n dal y swyddogaeth honno.

2 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o ddiddordeb.

3 Y CYD-BWYLLGOR ANGHENION ADDYSGOL ARBENNIG - CYFLWYNIAD I AELODAU NEWYDD

Rhoddodd Mr Gareth Payne, y Prif Seicolegydd Addysgol gyflwyniad i'r Aelodau ac yn benodol i'r Aelodau hynny oedd yn newydd i faes y Cyd-Bwyllgor ynglyn â'i swyddogaethau, gwaith yr Uned Ddarparu Anghenion Addysgol Arbennig a rôl aelodau'r Cyd-Bwyllgor wedyn wrth ddal yr Uned Ddarparu i gyfrif. Yn ei gyflwyniad fe gyfeiriodd y Prif Seicolegydd Addysgol at y materion a nodir isod –

- Cefndir sefydlu'r Cyd-Bwyllgor ym 1996 a'r ffordd y caiff y swyddogaethau ynghlwm wrth ei weinyddiaeth eu didoli rhwng y ddwy sir.
- Prif ddyletswyddau'r ddau Gyngor ym maes Anghenion Addysgol Arbennig, sef -
  - datblygu a gweithredu strategaeth AAA gynhwysol
  - cynllunio darpariaeth i ddiwallu anghenion disgyblion gydag AAA mewn ysgolion prif-lif, neu lle bo'n briodol a phan fo rhieni yn dymuno hynny, mewn ysgol arbennig
  - Rhoi sylw i'r Côt Ymarfer AAA Cymru, 2002
  - Sicrhau bod anghenion addysgol arbennig yn cael eu hadnabod a'u hasesu'n fuan fel bo'r disgybl yn derbyn ymyrraeth briodol yn gynnar
  - Rheoli'r drefn asesu statudol a llunio a monitro datganiadau
- Gwasanaethau'r Uned Ddarparu yn cwmpasu'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg; y Gwasanaeth Athrawon Arbenigol a'r Adain Weinyddol sy'n rheoli'r drefn asesu a chynhyrchu data.
- Mai trwy Gytundeb Lefel Gwasanaeth y gweithredir y trefniadau ac fe gynhelir y cyswllt gweithredol o ddydd i ddydd gyda'r ddau Gyngor trwy'r swyddogion cleient.
- Adroddir yn dymhorol ar waith yr Uned Ddarparu i'r Cyd-Bwyllgor i bwrpasau craffu ac i sicrhau defnydd darbodus o adnoddau.

Penderfynwyd nodi'r wybodaeth fel y'i chyflwynwyd a diolch i'r Swyddog amdani.

4 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfodydd blaenorol y Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig a gynhaliwyd ar 16 Hydref, 2012 a 29 Ionawr, 2013 (cyfarfod arbennig) ac fe'u cadarnhawyd fel rhai cywir.

Yn codi oddi ar gofnodion cyfarfod 29 Ionawr, 2013 –

Atgoffodd Pennaeth Addysg Cyngor Gwynedd bod y cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 29 Ionawr, 2013 wedi'i gynnwll yn neilltuol i ystyried crynodeb o hunan-arfarniad Gwasanaethau Addysg Cyngor Gwynedd mewn paratoad ar gyfer arolygiad o'r gwasanaethau hynny gan Estyn yn ystod mis Mawrth, 2013. Dywedodd bod adroddiad Estyn ar ganlyniadau'r arolygiad newydd ei gyhoeddi ac roedd am i'r Aelodau wybod beth oedd casgliadau'r corff arolygu mewn perthynas â'r cymorth a roddir ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol trwy wasanaethau'r Cyd-Bwyllgor. Cyfeiriodd at rai o sylwadau Estyn oedd â chysylltiad â gwaith y Cyd-Bwyllgor fel a ganlyn –

- Bod yr Awdurdod yn gweithio'n effeithiol gyda phartneriaid i nodi ac asesu anghenion plant ag anghenion dysgu ychwanegol yn gynnar.
- Bod ganddo feini prawf clir [trwy'r Cyd-Bwyllgor] ar gyfer cael mynediad at gymorth ychwangeol, ac mae ysgolion yn deall eu cyfrifoldebau o ran mynd i'r afael ag anghenion disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol. (Esboniodd y swyddog y drefn o gael mynediad at gymorth ychwanegol trwy Baneli Cymedroli'r ddwy sir).
- Ei bod yn ofynnol i ysgolion ddarparu tystiolaeth gadarn o ymyriadau y maent wedi'u rhoi ar waith, ac effaith y rhain ar ddeilliannau disgyblion.
- Bod canran y datganiadau a gwblhawyd o fewn graddfeydd amser statudol yn gyson uchel. (Dywedodd y Swyddog bod swyddogaeth graffu'r Cyd-Bwyllgor yng nghyswllt monitro ystadegau asesuadau a datganidau yn rhan greiddiol o'r gwaith).

- Bod nifer yr apeliadau i Dribiwnlysoedd Anghenion Addysgol Arbennig Cymru dros y tair blynedd diwethaf wedi bod yn isel.
- Bod yr Awdurdod yn gweithio'n dda gyda phartneriaid i ddarparu cymorth arbenigol effeithiol i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol gan gynnwys cymorth i ddisgyblion ag anghenion cymhleth o'r gwasanaethau allgymorth sefydledig.
- Bod ysgolion a rhieni yn gwerthfawrogi'r gwasanaethau hyn yn fawr.
- Bod yr awdurdod yn gweithio'n dda gyda phartneriaid i ddarparu rhaglen hyfforddi gynhwysfawr i ysgolion. (Dywedodd y Swyddog y gweithredir yr hyfforddiant trwy waith y gwasanaeth seicoleg addysgol a gwaith y gwasanaeth athrawon arbenigol).
- Bod yr awdurdod yn defnyddio data ADY yn effeithiol i olrhain cynnydd disgyblion, monitro effaith ymyriadau ar ddeilliannau disgyblion ac i herio ysgolion.
- Bod yr awdurdod yn bodloni ei ofynion statudol yn dda mewn perthynas â disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol.

Dywedodd Pennaeth Addysg Gwynedd bod Estyn wedi dyfarnu'r cymorth a roddir ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol yn gyffredinol yn dda. Aeth y Swyddog rhagddo wedyn i sôn am gais y Cyd-Bwyllgor o'i gyfarfod ar 29 Ionawr, am wybodaeth mewn perthynas ag Adolygiad Strategol Cyngor Gwynedd o'r maes ADY a Cham 1 o'r broses honno. Eglurodd bod Cam 1 o'r adolygiad bellach wedi'i gwblhau a'i fod wedi golygu datblygu opsiynau ar gyfer mynd â'r drafodaeth yn ei blaen. Roedd Cam 2 o'r adolygiad yn ymwneud ag ymgysylltu gyda rhanddeiliaid gan gynnwys y Cyd-Bwyllgor, ac yn achos y Cyd-Bwyllgor bydd hynny yn debygol o ddigwydd yn ystod y tymor nesaf. Canlyniad y broses ymgysylltu fydd datblygu opsiwn penodol i ddiben mynd i ymgynghoriad ffurfiol arno. Un o'r modelau posibl ar gyfer symud y gwaith yn ei flaen yw ar sail comisiynu a darparu ac os mai hwn fydd y model terfynol a gyda chyd-weithrediad Ynys Môn bydd gofyn i'r Cyd-Bwyllgor fod yn rhan greiddiol o'r ddarpariaeth ac o ganlyniad, cryfhau ei swyddogaeth fel model darparwr a'i ddatblygu. Crybwyllodd y Swyddog yr ymgysylltu gydag athrawon a chymorthyddion dosbarth a dywedodd y byddai model o ddarparu yn gofyn am weithlu sgilgar gyda lefel uchel o ddealltwriaeth o ymdrin ag anhwylderau a'r gallu i'w weithredu yn lleol yn yr ysgolion. Y bwriad yw ymgynghori'n ffurfiol gyda'r Cyd-Bwyllgor ynghylch y mater hwn y tymor nesaf.

Diolchodd y Cadeirydd i Bennaeth Addysg Cyngor Gwynedd am yr adroddiad ac fe groesawodd yn arbennig y wybodaeth am ganfyddiadau Estyn yn gysylltiedig â'r ddarpariaeth gogyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol. Yn y drafodaeth ganlynol, bu i'r Aelodau godi cwestiynau ynghylch y materion a nodir isod –

- Natur yr hyfforddiant a roddir i rieni. Esboniodd Pennaeth Addysg Cyngor Gwynedd y trefnir i ddarparu pa bynnag fath o hyfforddiant mae rhieni ei angen i ddeall cyflyrrau eu plant a beth allant ei wneud i gyfrannu at les eu plant.
- Natur y meini prawf a ddefnyddir i benderfynu ar fynediad at gymorth ychwanegol. Dywedodd Pennaeth Addysg Cyngor Gwynedd mai meini prawf lleol y mae'r Cyd-Bwyllgor wedi cytuno arnynt sy'n cael eu defnyddio. Tynhawyd ar y meini prawf yn ddiweddar yn rhannol er mwyn annog ysgolion i gymryd rhagor o gyfrifoldeb o ran ymdrin ag anghenion disgyblion sydd ag anghenion ychwanegol ac ymyrryd fel bo'n briodol, ac yn rhannol er mwyn cysondeb.
- Nodwyd yng ngholeuni'r pwyslais cynyddol ar ddarparu gwasanaethau trwy gyd-wethio bod y Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig wedi cynnig model o gyd-weithio effeithiol ers ei sefydlu a bod y ddwy sir a'r ysgolion wedi elwa ohono.

Penderfynwyd derbyn a nodi'r wybodaeth am gasgliadau Estyn ynghylch y cymorth ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol fel rhan o'r arolygiad o Wasanaethau Addysg Gwynedd a diolch i Bennaeth Addysg Cyngor Gwynedd am yr adborth.

5 UNED DDARPARU ANGHENION ADDYSGOL ARBENNIG

Cyflwynwyd adroddiad gan y Prif Seicolegydd Addysgol yn disgrifio gwaith Uned Ddarparu'r Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig yn ystod tymor yr Hydref, 2012 a thymor y Gwanwyn, 2013. Cyfeiriodd y Prif Seicolegydd Addysgol at yr ystyriaethau a ganlyn –

- Gweinyddiaeth y prosesau asesu ac adolygu a newidiadau yn nhrefniadau a staffio'r tîm gweinyddu.
- Gwaith y Gwasanaeth Athrawon Arbenigol a'r ystyriaeth a roddwyd trwy'r Grwp Cyswllt i ffyrdd o ehangu a datblygu'r gwasanaeth i'r dyfodol. Daethpwyd at gynllun a fyddai'n golygu cynyddu'r tîm presennol o ran athrawon a chyflogi nifer o gymorthyddion yn ogystal. Cydnabuwyd er nad oedd modd cyflawni'r newidiadau yn llawn, yr oedd yn bosib gwneud rhai ychwanegiadau dros dro o fewn cyllid y Cyd-Bwyllgor a phenderfynwyd mewn egwyddor i wneud hynny.
- Gwaith y Gwasanaeth Seicoleg Addysgol a'r cynlluniau a phrosiectau y bu'r seicolegwyr yn ymhel â hwy yn ystod y cyfnod.
- Canlyniadau'r Holiadau i ysgolion. Bu'r ymateb gan ysgolion i'r gwasanaethau a ddarperir eleni eto yn gyffredinol dda. Fodd bynnag, roedd yna 4 dangosydd lle nad oedd yr ymateb gan ysgolion cystal â'r llynedd a lle na ddynodwyd unrhyw welliant a'r rheini yn ymwneud ag effeithiolrwydd y gwasanaeth o ran disgyblion ag anawsterau ymddygiad; effeithiolrwydd y gwasanaeth o ran disgyblion sy'n fregus yn emosiynol; effeithiolrwydd y gwasanaeth o ran disgyblion ag ansawsterau cymhleth ac effeithiolrwydd y gwasanaeth o ran disgyblion â chyrhaeddiadau isel.
- Ystadegau mewn perthynas â'r cyflwyniad yn erbyn dangosyddion perfformiad yng nghyswllt y nifer o ddatganiadau terfynol a gyhoeddwyd o fewn yr amserlen statudol o 26 wythnos yng Nghwynedd ac yn Ynys Môn.
- Cyflenwi gwasanaethau o fewn y gwasanaeth gweinyddol, y gwasanaeth athrawon arbenigol a'r gwasanaeth seicoleg addysgol yn ystod tymor y Gwanwyn, 2013 yn sgîl absenoldebau ac ymadawiadau i swyddi eraill. Yn fuan ar ôl dechrau tymor y Gwanwyn, roedd y Gwasanaeth Seicoleg Addysgol yn gweithredu gyda thri seicolegydd yn llai ac o ganlyniad i hyn bu gofyn addasu'r lefel o wasanaeth a gynigir i'r ysgolion. Hysbysebwyd am swyddi seicolegwyr i gymryd eu lle ac er y gwnaethpwyd penodiad i swydd gwerth 0.4, methwyd â llenwi'r swyddi eraill. Oherwydd hyn ac oherwydd absenoldeb seicolegydd arall ar sail salwch, mae cynnal lefel gwasanaeth digonol wedi bod yn her. Fodd bynnag, llwyddwyd i ymweld â phob ysgol lle bu angen ac ymtebwyd i broblemau oedd yn codi.
- Ystadegau ynghylch y prosesau statudol. Dengys y data bod y nifer o ddatganiadau terfynol o anghenion addysgol arbennig a gyhoeddwyd am y tro cyntaf yng Nghwynedd o 2008 i 2012 yn gyson heblaw am naid i fyny yn 2010, a bod y data yn dangos tueddiad ar i lawr ym Môn. Ar y llaw arall, mae nifer yr asesiadau statudol ar y gweill wedi cynyddu yn sylweddol yng Nghwynedd ac yn Ynys Môn.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Prif Seicolegydd Addysgol am yr adroddiad ac fe wahoddodd Aelodau'r Cyd-Bwyllgor i gynnig sylwadau ar y wybodaeth a gyflwynwyd. Bu i'r Aelodau geisio eglurhad pellach ynghylch y materion canlynol –

- Gofynnwyd a oedd trosglwyddiad y gwasanaeth ymgynghorol a ddarparwyd gan Gwmni Cynnal gynt i'r GwE wedi effeithio ar waith y Cyd-Bwyllgor. Dywedodd y Prif Seicolegydd Addysgol bod y tîm seicolegwyr addysgol wedi dechrau ymgymryd â dyletswyddau'r Ymgynghorydd Anghenion Dysgu Ychwanegol gynt, trwy ddarparu gwasanaeth ymgynghorol mwy cyffredinol ym maes addysg arbennig i'r ysgolion yn cynnwys trefnu cyrsiau hyfforddiant.
- Holwyd pam nad oedd yr ymateb gan ysgolion o ran eu bodlonrwydd gyda'r gwasanaeth yn erbyn y pedwar dangosydd perfformiad a grybwyllwyd uchod cystal â'r llynedd a beth oedd yn cael ei wneud i wirio'r sefyllfa. Dywedodd y Prif Seicolegydd y byddai'r diffyg gwelliant o ran y pedwar dangosydd yn destun ffocws gwaith yn yr wythnosau nesaf.
- Mynegwyd peth pryder yng nghyswllt y problemau recriwtio staff yn anwedig yn y Gwasanaeth Seicoleg Addysgol a gofynnwyd a oedd hyn yn peri anwsterau. Dywedodd y Prif Seicolegydd Addysgol bod y gofynion mewn perthynas â swyddi seicolegwyr addysgol yn uchel; serch hynny mae ymdrechion i recriwtio lle bo angen yn parhau i gael eu gwneud mewn perthynas â'r tri gwasanaeth – y gwasanaeth gweinyddol; y gwasanaeth athrawon arbenigol a'r gwasanaeth seicoleg addysgol. Trefniant arall yw cyflogi seicolegwyr fel rhai cynorthwyol a'u hyfforddi.
- Mynegwyd dymuniad i weld rhagor o wybodaeth yn yr adroddiad ar ffurf niferoedd fel bod Aelodau'r Cyd-Bwyllgor yn gallu amgyffred a gwerthfawrogi'n well beth yw'r gofynion ar wasanaethau'r Cyd-Bwyllgor.

- Gofynnwyd a oedd yna esboniad dros y gostyngiad yn y nifer o asesiadau sydd ar y gweill yn y ddwy sir o 2010 i 2011 ac wedyn y naid yn yr ystadegau o 2012 i 2013.

Bu i Bennaeth Addysg Cyngor Gwynedd gyfeirio at y 4 dangosydd yn yr Holiadur Ysgolion lle nad oedd y ddarpariaeth ym marn yr ysgolion mor effeithiol â'r llynedd ac fe ddywedodd bod y carfannau o blant yr oedd y 4 dangosydd yn perthnasu iddynt yn rhai gydag anawsterau mwyaf amlwg eu natur – problemau ymddygiad, anawsterau cymhleth; plant yn fregus yn emosiynol a phlant â chyrhaeddiadau isel. Mae'r plant yma yn blant y mae'n rhaid i'r awdurdodau fod yn ymwybodol ohonynt ac ymdrin yn briodol gyda'u hanghenion. Mae gofyn craffu ar y data i ganfod sut mae delio'n briodol gyda'r plant hynny y mae eu hanghenion gyda'r dwysaf ac mae hwn yn fater sydd wedi cael sylw gan y Grwp Cyswllt gyda golwg ar feithrin y cyd-weithio rhwng ysgolion a'r arbenigwyr a'r hyn y dywed yr arbenigwyr mae ei angen fel darpariaeth fel bod ysgolion yn glir ynglyn â'r disgwyliadau arnynt.

O ran data asesiadau statudol dywedodd Pennaeth Addysg Cyngor Gwynedd y daeth yn amlwg yn sgîl ymholiadau mai'r rheswn pennaf dros y cynnydd sylweddol yng Ngwynedd yn y ddwy flynedd diwethaf yw'r nifer o blant ifanc iawn sy'n dod i mewn i'r system y mae eu hanghenion yn cael eu hadnabod yn gynnar a'r rheini wedyn yn aml yn anghenion dwys eu natur. Gwelwyd cynnydd yn y plant y mae eu hanghenion yn cael eu hadnabod fel rhai awtistig ac mae'r sbectwm awtistiaeth yn un eang iawn; cynnydd yn y nifer o blant ag anawsterau cyfathrebu a phlant â phroblemau ymddygiad. At hynny, fe welwyd cynnydd yn y nifer o blant gyda chyflyrau meddygol y mae'n rhaid eu hasesu a darparu'n briodol ar eu cyfer. Mae'r rhain yn rhai o'r ffactorau amlwg yn y cynnydd yn y nifer o asesiadau statudol sydd ar y gweill y mae gofyn i'r Cyd-Bwyllgor fod yn ymwybodol ohonynt.

Ategodd Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn y sylwadau uchod. Dywedodd parthed y sefyllfa ym Môn y gwelwyd cynnydd o faint eleni yn y nifer o blant ifanc y mae ganddynt anghenion dysgu ychwanegol. Yn arferol byddid yn gweld oddeutu 6 plentyn yn dod i mewn i'r gyfundrefn addysg gydag anghenion arbennig ond eleni mae'r nifer yn 15 a maent yn adlewyrchu'r patrwm a welwyd yng Ngwynedd o safbwynt natur eu hanghenion a'r rheini'n anawsterau cyfathrebu yn cynnwys awtistiaeth, yn gyflyrau meddygol ac yn broblemau ymddygiadol. Mae cynnydd ar y raddfa hon yn creu sialens i'r gwasanaethau.

Gofynnwyd a oedd y cynnydd yn y niferoedd yn un a oedd yn gynhenid i'r ardal ym Môn neu a oedd mewn fudo i'r ardal yn cyfrannu tuag ato. Ymatebodd Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Ynys Môn trwy ddweud bod gwaith yn cael ei wneud i gasglu gwybodaeth am y gefnogaeth i ysgolion a natur anghenion yr unigolion yn dod i mewn i'r gyfundrefn addysg ond ei fod yn gynamserol i adrodd am unrhyw gasgliadau.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

6 CYFRIFON TERFYNOL Y CYD-BWYLLGOR AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH, 2013

- Cyflwynwyd cyfrifon terfynol y Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig am y flwyddyn gylidol 2012/13 yn cynnwys adroddiad cyfrif incwm a gwariant refeniw 2012/13 a datganiad o'r cyfrifon ar ffurf statudol wedi'u hardystio ond heb eu harchwilio.

Adroddodd Pennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd bod yna ofynion adrodd penodol newydd ynghylch cyfrifo ac archwilio cyfrifon Cyd-Bwyllgorau. Mae Adran 12 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn datgan fod Cyd-Bwyllgor o ddau awdurdod (lleol) neu fwy yn gorff llywodraeth leol, ac mae Adran 13 o'r Ddedf yn mynnu bod corff o'r fath yn cadw cyfrifon sy'n destun archwiliad gan archwiliwr annibynnol wedi'i gymeradwyo gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Aeth y Swyddog rhagddo i ddweud er nad yw'r Cyd-Bwyllgor yn endid cyfreithiol annibynnol, at ddibenion cadw cyfrifon fe'i hystyrir yn ddarostyngedig i'r un rheoliadau â chynghorau lleol eraill. Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2010 yn mynnu bod pob

Cyd-Bwyllgor yn paratoi cyfrifon blynyddol h.y. cyfrif incwm a gwariant a lle mae'r trosiant yn fwy na £1m, rhaid paratoi datganiad o'r cyfrifon yn unol â chôd CIPFA ar gyfer y Cyd-Bwyllgor. Bydd y Datganiad o'r Cyfrifon yn destun archwiliad ar wahân gan Swyddfa Archwilio Cymru.

Adroddodd yr Uwch Gyfrifydd Addysg am y Cyfrif Incwm a Gwariant am 2012/13 ac fe gyfeiriodd at gefndir cyllidol y Cyd-Bwyllgor a'r rhaniad rhwng y ddau Awdurdod o ran cynnal y ddarpariaeth. Y llynedd roedd cyllideb y Cyd-Bwyllgor yn £1.2m gyda'r costau mwyaf yn rhai cynnal staff. Oherwydd trosiant staff yn y flwyddyn ddiwethaf cafwyd tanwariant o oddeutu £93k sy'n awgrymu sefyllfa gyllidol iach lle mae'r ddarpariaeth yn cael ei chyflawni'n rhatach. Fodd bynnag, mae'r sefyllfa hon wedi rhoi pwysau ar y staff presennol ac wedi dylanwadu ar y ddarpariaeth mae'r ysgolion yn ei derbyn. Aeth y Swyddog rhagddi i ymhelaethu ar rai o'r prif fannau hynny lle gwelwyd tanwariant fel a ganlyn –

• Seicolegwyr	-£56,813
• Athrawon Cynhaliol	-£19,440
• Gweinyddol	-£18,682
• Costau teithio	-£5,033
• Adnoddau/deunydd swyddfa	-£7,031
• Ffôn	-£6,237

Roedd tanwariant net blwyddyn gyllidol 2012/13 yn £93,767 ac o'i ychwanegu at falans reserf y Cyd-Bwyllgor ar 31 Mawrth, 2012 mae cyfanswm balansau'r Cyd-Bwyllgor ar 31 Mawrth, 2013 yn £165,062. Er bod y sefyllfa yn ymddangos yn iach mae'n adlewyrchu anawsterau staffio dros y flwyddyn ddiwethaf.

Adroddodd Uwch Reolwr Cyllid Cyngor Gwynedd wedyn ynglyn â'r Datganiad o'r Cyfrifon a chyfeiriodd at yr elfennau canlynol o'r Datganiad –

- Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau
- Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr 2012/13
- Y Fantolen
- Datganiad Llif Arian
- Nodiadau ar y Cyfrifon

Bydd y Datganiad o'r Cyfrifon yn destun archwiliad gan Swyddfa Archwilio Cymru a bydd yr Archwilydd Penodedig yn adrodd ar brif ddarganfyddiadau'r Swyddfa Archwilio yn dilyn yr archwiliad mewn adroddiad ISA260 i'w gyflwyno i gyfarfod y Cyd-Bwyllgor ym mis Medi, 2013.

Rhoddyd cyfle i'r Aelodau godi cwestiwn ar y cyfrifon. Pwysleisiwyd gan aelodau yng ngoleuni'r tanwariant am 2012/13 a'r prif reswm drosto yn ymwneud â staff ei bod yn bwysig gwneud pob ymdrech i ddatrys unrhyw anawsterau recriwtio.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad Cyfrif Incwm a Gwariant Refeniw 2012/13 ynghyd â'r Datganiad o Gyfrifon y Cyd-Bwyllgor am 2012/13 a nodi eu cynnwys.

- Cyflwynwyd Datganiad Llywodraethu Blynyddol y Cyd-Bwyllgor am 2012/13.

Dywedodd Pennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd bod y Datganiad hwn yn disgrifio trefniadau llywodraethu'r Cyd-Bwyllgor a'i fod yn cwrdd â'r angen i gynhyrchu Datganiad Rheolaeth Fewnol yn unol â Rheoliad 4 o'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005. Bydd y Datganiad Llywodraethu yn cael ei gyfuno gyda'r Datganiad o'r Cyfrifon i ffurfio dogfen gyfansawdd fydd yn cael ei gyflwyno am gymeradwyaeth i gyfarfod y Cyd-Bwyllgor ym mis Medi, 2013 fel a grybwyllwyd uchod.

Penderfynwyd derbyn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol am 2012/13 a nodi ei gynnwys.

7 CYFARFODYDD Y CYD-BWYLLGOR AM Y FLWYDDYN I DDOD

Nodwyd y byddai cyfarfodydd y Cyd-Bwyllgor am y flwyddyn i ddod yn cael eu cynnal ar y dyddiadau a'r amseroedd a ganlyn –

Hanner awr wedi deg y bore ar 20 Medi, 2013 yn Llangefni (Cyfarfod arbennig)

Hanner awr wedi deg y bore ar 22 Tachwedd, 2013 yn Llangefni (Cyfarfod cyffredin)

Hanner awr wedi deg y bore ar 14 Mawrth, 2014 yng Nghaernarfon (Cyfarfod cyffredin)

Cynghorydd Gwilym O.Jones
Cadeirydd